

BOV-BLADET

Nr. 48

2020

**Hjälp! Hjortar!
Årets bovplantor**

Blomsterodlingens vänner i Finland r.f.

Styrelsen 2020

EVA-MARIA ANDERZÉN

Ordförande. Trädgårdsintresset vaknade på allvar först i mogen ålder. I dag är det en stor frontmannaträdgård i Sockenbacka som gäller, med gamla perenner och fruktträd och ett nybyggt växthus för gurkor och tomater.

ELISABETH "LISEN" GRANBERG

Sköter kassörsjobbet. Lisen är trädgårdsmästare och ekonom. Lisen har en relativt ny trädgård men har fått inse att 5 år i en trädgårds liv är en kort period. Hon lär sig nytt och blir klokare hela tiden.

ANDREA ÅBERG

Merkonom och trädgårdsmästare. Andrea är en stor pionentusiast med öga för andra vackra trädgårdsväxter och en hejare på tomater. Andrea organiserar beställningarna av BOV-plantorna.

GUNILLA WESTMAN

Sköter sekreteraruppdraget. Odlare av födsel och ohejdad vana. Trädgårdsmästaren som jobbat som jordbrukare hela livet. Lika intresserad av grönsaksodling som rosor och perenner.

HENRIKA ARLE

Viceordförande. Ekonom och trädgårdsmästare. Henrika ansvarar för webben, tekniken på mötena och de sociala media som BOVarna deltar i.

CAMILLA RÖNNBLAD

Med ett förflutet inom resebranschen har hon besökt många exotiska trädgårdar. Delar sin tid mellan en höghusgård på Drumsö och en stuga i Kyrkslätt. Har älskat blommor sen liten och tycker att allt som växer är unikt och värdefullt. Chefsvärdinna.

MARGARETA HÄGG

Bor i Sjundeå sen 21 år tillbaka i ett egnahemshus. I trädgården finns det rosor och irisar och andra perenner. Studerar till hortonom. Ska bli BOV-Bladsredaktör.

PÅ PÄRMEN:

Sjömanshjärta, Dicentra cucullaria, en av vårens tidiga uppstickare i rabatten. Foto: Eva Vikstedt

Nya medlemmar: Använd blanketten på webbsidan eller kontakta Gunilla Westman e-post: jeggars@kolumbus.fi tel. 050-5434205

Ordförande Eva-Maria Anderzén kan kontaktas e-post: anderzen@me.com tel: 050-5305884

Ansvarig för BOVarnas hemsida, teknik och Facebook: Henrika Arle. E-post: Henrika.arle@gmail.com

Bibliotekarier: Marita Rosengren, Maria Schröder och Viveca Thomé.

Medlemsavgift år 2020: 25 euro.

Föreningens bankkonto: Aktia FI4840551820097214

Betalningsärenden sköter kassören Lisen Granberg e-post: lisen.granberg@kolumbus.fi tel 0400-686710

Blomsterodlingensvanner@gmail.com

Ordförandes spalt

Kära BOVar

I början av november besökte jag Nationalbiblioteket i Helsingfors och bekantade mig med BOVarnas gamla dokument. Föreningens papper deponerades år 1990 till Svenska Litteratursällskapet. Där ordnades allt i kronologisk ordning och grupperades också efter ämne. Sedan fördes materialet över till Nationalbiblioteket. För att få tillgång till dem skall man beställa dem någon dag i förväg.

Jag blev märkbart berörd av att bläddra i dessa papper. Läsa om hur våra föregångare i föreningen har jobbat för samma mål som vi nu gör. Hålla blomsterintresset vid liv och samtidigt förkovra oss och lära oss allt mer om detta ämne.

Jag insåg hur privilegierad jag har varit som fått vara er ordförande i 17 år. Nu känner jag att det är dags för mig att dra mig tillbaka och ge ordförandeklubban vidare.

Det var dåvarande ordförande Veronica Sundman som frågade mig, någon gång under sommaren 2002 om jag var villig att bli följande ordförande. Veronica var min förebild och en mycket kär vän som jag beundrade men också hade stor respekt för. Jag kände mig oerhört hedrad över frågan men också mycket oerfaren som BOV för att börja leda föreningen. Jag funderade mycket över om jag skulle klara uppgiften. Men som i alla föreningar så är en bra styrelse en stor tillgång. En erfaren sekreterare som Brita Svartström var ovärderlig. Brita och jag hade blivit vänner under en BOVresa till Jersey 1997. Så småningom tackade jag ja till det ärofyllda uppdraget. Jag hade varit föreningens bibliotekarie under något år, från det att biblioteket återstartade. Det uppdraget gick vidare till andra BOVar.

Det var med klappande hjärta och darrande knän som jag den 22 januari 2003 ställde mig inför 50-60 förväntansfulla BOVar och hälsade välkommen med Kära BOVar. Denna hälsningsfras har jag hållit fast vid. Jag möttes av många förväntansfulla och uppmuntrande

ansikten. Samma kväll höll jag föredrag och presenterade min och min mans trädgård Björkelund, nuförtiden benämnd Björkelunds rosengård.

Styrelsearbetet har förlöpt väl med en intresserad styrelse. En styrelsemedlem väljs för tre år, men kan återväljas hur många gånger som hen själv vill. Den styrelse jag började jobba med har efterhand utbytt av nya medlemmar.

Kassörsposten eller skattmästare som är det äldre ordet för uppdraget har skötts av flera personer, alla har varit lika duktiga att förvalta föreningens pengar.

Under styrelsemöteskvällar har vi ägnat mycket tid åt att planera verksamheten. Under de första åren höll vi våra möten hemma hos varann. Vår strävan i styrelsen har varit att få ett brett omspannande föredragsområde men ändå hålla oss till föreningens motto, alltså blomsterodling. Ett problem har varit att få kunniga föredragshållare som talar svenska. 1-2 gånger per år har vi anlitat rikssvenska talare. Det betyder större kostnader men det har varit överkomligt för föreningens ekonomi. Föredrag på finska har vi begränsat till 1-2 gånger per år.

Möteskvällarna har varit 7-8 per år. Septembarmötet kan också vara ett utfärdsmöte med besök i huvudstadsområdet.

BOV-bladet fyller en mycket viktig uppgift som informationsblad. Man får också läsa korta referat av föredrag. Medlemmarna får gärna skriva egna inlägg. Det första BOV-bladet utkom i maj 1996. Tekniken har gått framåt och bladet har blivit större med mera bilder, dessutom i färg. Redaktörerna har avlöst varandra men fortsättningsvis är de lika kunniga som vid starten.

Hemsidan startades år 2005. Där får vi läsa om vårens eller höstens program, dessutom om planerade resor, årets plantlista samt möjlighet att beställa plantor. BOV-bladet finns också tillgängligt på våra nätsidor.

Överbydagen som föreningen deltar i är en gammal tradition. Medlemmarna får komma med egna plantor för att sälja eller sälja de plantor som Björkvalls perenna har odlat. Denna dag är en viktig PR-grej för föreningen. Vi visar att vi finns, säljer plantor och ger goda råd om deras skötsel. Många besökare kommer i god tid för att förvissa sig om att hinna köpa rariteter.

Fröförsäljningen startade jag ganska tidigt under min ordförandetid. Den var populär och många köpte fröer. Den är nu nedlagd tillsvidare eftersom jag ansåg att det var för få medlemmar som bidrog med fröer. Det betydde att det inte kom in så många nyheter.

BOV-plantsförsäljningen hade startat före min ordförandetid. Jag kommer ihåg första plantlistan. På den fanns enbart vetenskapliga namn och de enda jag kände igen var aklejur. Nu känner jag till de flesta namnen. Tack alla BOVar för allt ni har lärt mig om växter.

Resor både inom eget land och utomlands är populära aktiviteter för medlemmarna. Det är ett kärt arbete för styrelsen att fundera ut årets resmål. Det är många platser i Finland samt många nordiska och europeiska länder vi har besökt. Från dessa resor finns det många minnen samt otaliga fotografier. Resor inom landet lockar i allmänhet ca 50 personer, utomlands blir det ca 30 deltagare.

Jag tycker att det är så trevligt att få åka på en BOV-resa. När jag vandrar runt i en trädgård har jag alltid någon bekant att växla några ord med. Tillsammans grubblar vi över vad växten heter eller beundrar en välskött växt. Jag har alltid pläderat för gemensamma middagar på våra resor. Då har man en chans att lära känna varandra på ett annat sätt än på våra BOV-möten.

Våra BOV-kalendrar är jag mycket stolt över. De är verkligen högklassiga. Varje månad får man beundra en ny bild tagen av någon medlem.

Vår förening lyckas med att utveckla sig i takt med tiden. Nu står vi i färd med att 2023 fira föreningens 100 år. Jag hoppas föreningen kan utkomma med en historik där alla medlemmar kan ta del av vår fina och omfattande historia. Jag önskar styrelsen och föreningen många givande verksamhetsår. Vi får både ny sekreterare, chefsvärdinna och BOV-bladsredaktör. Vår nya ordförande Eva-Maria Anderzen önskar jag arbetsglädje för att leda föreningen.

Jag önskar alla BOVar ett Gott Nytt År!

Inger Kullberg, avgående ordförande

Minnenas trädgård

Läste om en svensk trädgårdsguru som tyckte att hans trädgård var färdig. Så gick han och köpte en ny för att få starta om från början.

Hur tänker man då? har jag undrat. En trädgård är väl aldrig färdig! Och kan man byta trädgård som vilken skjorta som helst?

För all del. Det kan ha funnits vägande orsaker till beslutet. Ekonomi, familj. Men det som sades var att trädgårdsmästaren ledsnat, saknat utmaningar.

För mig är trädgården ett evigt bestyr, en strävan som aldrig når sitt mål. Den är som en förlängning av mitt hem, med sina glädjeämnen och brister. Skulle aldrig drömma om att ge upp bara för att jorden på halva tomten är mager och genomborrad av tallarnas rötter. Trevligare granne än en hagtornshäck kunde jag tänka mig. Och besöker jag en rosengård överfalls jag av längtan efter något lika doftande vid vår husknut. Men det stupar på att tallarna är för vackra för att fällas. Och har häcken funnits där i sjuttio år, ska den väl få fortsätta lite till som en del av sitt 40-tals landskap. Precis som blåbärsriset och vitsipporna.

En trädgård är en samling minnen. Löjtnantshjärtat jag fick av grannfrun när vi flyttade in för fyrtio år sen. Särkynyt sydän, brustet hjärta, kallade hon klumpen. Bergklinten från min mams mormors sommarställe. Vintergrönan jag räddade från en ödetomt som hotades av grävmaskiner.

Men en trädgård ska förstås inte heller stelna till en minneslund. Den lever och förändras och förnyas. Det nya utmanar och prövar och överraskar. Det är spännande att byta plantor och det känns bra att driva upp växter att ge bort. Morgonronden i trädgården blir en upptäcktsfärd bland nykomlingarna. – Valde jag rätt plats för klematisen som impulsköptes i Estland? Blir det några knoppar på vallmon jag fick av Siv?

Växterna omkring oss påminner om människor och ögonblick, om liv som levts. Det ofullkomliga och förgängliga i trädgården ger ett löfte om att allt kan förändras och att allt är möjligt.

Eller som Tove Jansson bättre formulerade: Allt är mycket osäkert och det är just det som lugnar mig.

Det här är sista BOV-bladet för min del. Tack för all hjälp och uppmuntran jag fått av er BOVar under de två år som gått!

Eva Vikstedt

Vår nya BOV-ordförande odlar tomater och fikon

- När jag har gått hem från ett BOV-möte har jag alltid varit på gott humör. Det glada pladdret och ett tankeväckande föredrag är en osviklig kombination, anser Eva-Maria Anderzén.

Det är en ganska ny BOV som blir vår nästa ordförande. Eva-Maria kom med år 2016 och är full av beundran för den djupa kunskap om växter många BOVar besitter. Enligt henne fungerar Blomsterodlingens vänners koncept väl och hon ser inte något akut behov av förändring.

- Men man kan inte låta bli att märka att vår medelålder är ganska hög. Det roliga kommer att ta slut om vi inte får in nya yngre medlemmar.

Eva-Maria vill vänta med att ge en egentlig programförklaring och först bekanta sig med föreningen i lugn och ro. Men att åta sig ett uppdrag betyder också att reflektera över verksamheten och kanske tänka annorlunda än tidigare generationer har gjort. Inför 100-årsjubileet om tre år vill hon aktivera medlemmarna för att väcka diskussion om hur föreningen kunde rikta sig mer utåt.

- För trots att Blomsterodlingen vännar är en gammal förening med fina anor är den inte speciellt känd. Borde vi synas mer t.ex. i media?

Vem är hon?

67-åriga Eva-Maria Anderzén är vice-häradshövning och pensionerad tingsdomare med två söner, 5 barnbarn och 2 bonusbarnbarn. Sen tio år tillbaka bor Eva-Maria med make i ett gammalt frontmannahus i Sockenbacka. När de köpte huset var gården igenvuxen och mossig.

- Nånting vackert ska jag väl kunna göra av det där, tänkte hon och

mindes sin svärmors prunkande liljor, irisar och rododendron i Westend.

Sagt och gjort. Bland ogräset i rabatterna hittade hon några blad som liknade pion. Efterhand har hon hittat 3-4 andra gamla pioner i olika färger. Buskar har beskurits, rabatter har vuxit fram, klematis har fått plats.

- Eftersom jag alltid glömmer hur klematis ska skötas och när de ska beskäras, har jag gjort en app med förhållningsreglerna som jag kan bära med mig i telefonen, berättar Eva-Maria med ett skratt.

När vi pratar om tomater blir hon entusiastisk. Säsongen börjar i februari-mars och när fröna har grott, förvandlas husets övre våning till skolningsutrymme: temperaturen sänks till 16 grader, lampor hängs upp och all utveckling noteras i anteckningar.

- Då vet jag när Sun Gold t.ex. brukar gro och kan ha nytta av det. Att ha kalendrar från flera år tillbaka är väldigt roligt!

Just nu är handlar det mest om det nya växthuset som har vuxit upp på samma plats där det förra knäcktes under snön för ett knappt år sen (se BOV-Bladet nr 47). Nu ska det bli plats för alla tomaterna, de små läckra gurkorna och framför allt, en fikonbuske som har övervintrat ute i några år.

- När fikonträdet stod på glasverandan gick det i blom men frukterna föll av i solgasset. Nu ska det grävas ner i ett hörn av växthuset och förhoppningsvis får rätt slag av värme och bevattning. Nu börjar jag vänta på min första fikonskörd!

Text och bild: Eva Vikstedt

Vår nya ordförande, Eva-Maria Anderzén, i sin trädgård i Sockenbacka. Hon presenterar sig som pensionerad tingsdomare. - Det är bovar av ett lite annat slag jag har haft att göra med tidigare.

HJORTARNA och Marias nya rabatt

Då Maria Schröder och hennes man övertog sommarstället i Barösund för 15 år sedan var de vana vid hjortdjur. Det fanns mycket av dem i trakten redan då, men under de senaste åren har stammarna ökat väldigt mycket. Det finns vitsvanshjortar, rådjur och dessutom en mindre population dov-hjortar. Alla tre arter brukar vandra in på tomten och i trädgården på jakt efter godbitar. De kommer oftast i grupper om 2-5 djur åt gången.

- Speciellt rådjuren har blivit fler, säger hon.

De första åren anlade Maria och hennes man en köksträdgård en bit från sommarhuset med några rader potatis, men hon gav snart upp eftersom hjortarna åt upp blasten. I köksträdgården fanns också vinbär av olika slag men svartvinbärsbuskarna angreps av insekter som övervintrade och buskarna måste tyvärr föras bort.

Idag är köksträdgården omgärdad av ett högt stängsel och där odlas nu röda och vita vinbär, äppel, rabarber och saskatoon (bärhäggmispel) samt grönsaker i två pallkragar. De två saskatoonbuskarna skaffades hos Muurinen på Bovresan västerut 2017.

Bock som trädgårdsmästare

En dag i somras då Marias man promenerade längs vägen mot köksträdgården skrämde han upp en stor bock som i panik hoppade över det 2-meterhøga stängslet. Ännu mer dramatiskt gick det till när bocken med buller och brak tog sig ur på andra sidan och försvann till skogs.

Sommaren 2018 byggdes sommarhuset om till åretruntboende, vilket innebar att träd måste fällas och tomten delvis grävas upp för att ge plats åt avloppscistern och grävattensilare. Tack vare detta fick Maria en ny rabatt med nya växter.

Kullen ovanom avloppscisternen kamouflerades med skogsmatta - kunnna - vilket visade sig vara mycket lyckat, men den första mycket torra sommaren krävdes otroligt mycket vattnande. Söt-vatten fanns till all lycka i en gammal brunn på tomten.

I den nya rabatten växer både BOV-plantor och plantor från Grönbacka plantskola i Ingå. För att skydda växterna för hjortar sattes omedelbart ett stängsel upp runt rabatten. Det var ett stort jobb, bla behövde man borra hål i berg för stängslet eftersom rabattens ena långsida ligger mot berg. En året runt-granne hjälpte till med det.

- Så värst estetiskt är det ju inte, tycker Maria, men hon tror att växterna kom-

Hjortskrämmaren höll djuren borta en sommar. Men störde trädgårdens tvåbenta invånare.

mer att dölja stängslet när de vuxit till sig, åtminstone till en del. Stängslet når henne nästan upp till axeln och har varit effektivt. Under de två åren det funnits har hjortarna inte försökt ta sig in i rabatten.

Vid den nya rabatten har Maria hängt upp två apparater med högfrekvensljud och ett skarpt blinkande ljus som aktiveras av rörelser. Första sommaren var apparaterna mycket effektiva; hjortarna svängde om direkt och sprang iväg när det började pipa. Nu har djuren vant sig och bryr sig inte på samma sätt om ljudet, men Maria funderar ändå på att skaffa en tredje apparat - apparaterna heter Silverline och kostar ca 80 euro i järnhandeln. Problemet är att tomtens tvåbenta invånare också hör ljudet. Man kan visserligen ställa in ljudstyrkan, men hjortarna reagerar inte om ljudet är lågt. Är ljudet högt blir det tyvärr ganska olidligt för människorna och speciellt barnbarnen som rör sig på tomt.

Vissa lukter tycker hjortarna inte om, och det kommer Maria att testa härnäst i kampen.

Myiskmalva vid stängslet

Färgskalan i Marias trädgård går i rött, lila, vitt, blått men också dagliljor i blekgult finns med - dem tycker ju hjortarna inte om. Favoriten i den nya rabatten är barndomens blomma myiskmalvan, hon har den både i vitt och rött. Den har alltid trivts på tomt och i den omgärdade rabatten växer den över och igenom stängslet, som då döljs av blommorna. Tillsvidare har de blommor som hänger utanför fått vara i fred. I rabatten finns också klätterhortensia, rysk martorn, gräs,

rudbeckior, axveronikor, krypmalört, röd och vit backtimjan.

På BOV-resan till Irland blev Maria förtjust i stjärnflocka och hoppas nu att de små BOV-plantor hon köpt ska växa till sig, men hon tror inte att de blir lika vackra och frodiga som i Irland.

På tomt, utanför stängslen, växer sådant som hjortarna låter vara i fred. En fin gammal lila syren finns kvar och mår bra, den har nu fått en egen rabatt omkring sig. I den rabatten finns bla vit ölandstok och kattmynta. Maria brukade förr sätta massor med tulpanlökar och pärlhyacinter runtom på tomt, men har slutat med det eftersom bladen och knopparna numera blir uppätta så fort de kommer upp. På hösten planteras istället narcisslökar och allium som pryder tomt på försommaren.

Hjortar ger fästingar

Förutom hjortar finns det just nu inga andra plågoandar i trädgården. Mullvad och sork stör inte odlingarna i den bergiga skärgårdsterrängen. Harar finns, men dvärgäppelträden kan man skydda till vintern. Men tyvärr, i takt med hjortarna har

Rysk martorn, malva och gul daglilja klarar sig mot hjortar men inte utan skydd av nät, pipande hjortskrämmare och främmande lukter.

För Maria Schröder är myiskmalvan barndomens blomma. Den trivs i Barösund.

också fästingarna ökat. Därför har man nu också gräsmatta runt huset och är nog med att hålla gräset kortklippt och otrivsamt för fästingarna.

Men visst är det, trots alla vedermödor, värt och framför allt roligt att vara ute och jobba i trädgården. Maria njuter av att hela tiden få lära sig nya saker om trädgården och om blommornas liv. På vintrarna målar hon på Arbis men sällan blommor. Hon har sparat alla BOV-kalendrar så kanske hon en vacker dag använder de fantastiskt vackra fotona som inspiration för sina målningar.

Text: Siv Koivisto Bild: Maria Schröder

Mitt barndomshem blev sommarparadis

Blått och vitt samsas i full harmoni på Siv Snabbs ståtliga klematisbåge.

Jag har alltid varit fascinerad av vilda blommor, krukväxter och senare perenner. Under min skoltid på landet pressade man vilda blommor över sommaren, något som de flesta inte tyckte om. Jag tyckte alltid det var jätteroligt. Mitt herbarium bestod av ungefär 120 olika vilda växter. Alla pressade växter skulle också ha namn på latin. Herbariet har jag faktiskt kvar ännu efter alla dessa år.

Som barn var jag mycket hos min moster som hade en väldigt vacker gård där

det fanns gamla perenner. En stor vit hösthortensia som stod mitt på gården i en rondell omgiven av mörkröda rosor. Rabatterna löpte i raka linjer utmed husets sidor och var mjukt rundade i den övriga trädgården. Förr i tiden lade man upp jord längs husgrunden som isolering och där planterade man t.ex. vivor, tovsippor, lökväxter och förgätmigej. Där såddes ringblommor och luktärter - en doft man aldrig glömmet. Mot hösten pryddes hennes trädgård med höstblommande perenner så som aster, höstflox och kärleksört. Hon planterade

också alltid ljung och silvrek i rondellen runt rosorna. Invid rosorna lade hon också mossa för att förhindra att rosorna stod i vatten. Till julen lade hon alltid ut små lampor i hösthortensians kvistar.

Äntligen min egen trädgård

Sommaren 2007 fick jag överta mitt barndomshem som sommarställe. Hur kunde jag förvandla den enorma gräsmattan till något mera lättskött och vackrare? Tomten ligger vackert vid havet i Dragsfjärd på Kimitoön i en lugn och skön vik. Vyerna där är verkligen underbara med böljande björkar vid stranden och ett glittrande hav. Runtom tomten finns det vilda blommor i massor, vitsippor, gullvivor, lundkovall (även kallad Natt o dag), prästkraige, jätterams, liljekonvalj mm.

Vinbärsbuskar och äppelträd har stått kvar sen min barndom. De ger fortfarande massor av frukt vartannat år. Ett litet jordgubbsland finns också med stora söta jordgubbar, som härstammar från Åland. Det finns stora prydnadsbuskar, t.ex. en gammal enorm 3 meter hög vit hösthortensia och en vitbrokig kornell.

Peony Karl Rosenfield.

Hur jag kom igång

För några år sedan fick jag i födelsedagsgåva en bok som hette "Min lustfyllda trädgård" av min dotter, som också är blomfantast. Den gav mig inspiration att börja med en liten "cottage garden" för att minska gräsytan. Jag skaffade också en odlingslåda för potatis, lök, sallad, persilja, dill, basilika och olika myntor. Jag planterade lökväxter till lite här och där, men de blommar ju bara en kort tid. Under vintern studerade jag trädgårdsböcker och när våren kom var det bara att kavla upp ärmarna.

Jag började med att fräsa upp en rondell i gräsmattan. Sen krattade jag ogräs i flera veckor, om och om igen. Till sist tog det sig, och jag blandade i lite sand och kompost eftersom jorden var mycket lerig. Jag lade först upp fyra gamla störrar, ovanpå ett tunnare armeringsjärn i en slags båge. Det gav lite karaktär åt min planerade cottage garden. Från min mormors stuga flyttade jag två gamla pioner, en vit "Duchesse de Nemours" och en vinröd bondpion, som jag fått av min svärmor för länge sen. Av mina väninnor fick jag också flera gamla perenner, ormöga, karpaterklocka, mariaklocka, hässleklocka, praktbetonika, stormhatt, krypflox i olika färger, toppklocka och såpnejlikor. Såpnejliken var kanske ett misstag då den sprider sig helt galet.

Blomsterodlingens Vänner

Av en av våra Marthor, Margareta Kytö, hörde jag om föreningen Blomsterodlingens Vänner och gick med år 2014. Efter det började det hända saker. På min första BOV resa till Estland och Lettland köpte jag massor nya växter, t.ex. Rose Jubilé du Prince de Monaco, som är min juvel. Löjtnantshjärta, Sarah Bernhardt pion, rysk lavendel, astilbe alba, aklejor, nävor, höstflox, blåvit viol, och min fina Manchurian clematis. Köpfrossade under resan!

De privata trädgårdar vi besökte gav mig massor av nya idéer.

Semestern fortsatte efter resan och den fylldes av planerande och planterande. Mina två blå Jackmanii clematis fick plats på mina störrar och klättrar på armeringsjärn på utsidan medan två Manchurian clematis växer på insidan av

Rose Jubilé du Prince de Monaco är ett minne från en BOV-resa.

bågen. Pioner, rosor och alla övriga växter passade jag in efter storlek. Mitt under bågen blev det en gång med tidningar och fiberduk under och flis ovanpå. Nästa sommar blir det dags att göra om arbetet, gräset har vuxit igenom.

Under åren blir det ju att man planterar mera och lär sig mera. Nya växter smyger sig in lite här och där. Mina favoritväxter är pioner och rosor. Älskar också vallmo, även om den nog är en stor utmaning. Har försökt på otaliga konstner men nej! En enda stackars liten planta som blommat två somrar med en röd stackars vallmo som vägrar sprida sig!

Har också försökt med bergvallmo. Första sommaren fick den två blommor men sen dog den under vintern. Jag brukar inte klippa ner någonting på hösten, utan skyddar rosor och pioner med lite gräsklipp, höstnäring och löv.

Sommaren 2019 med all blomprakt blev mitt bästa år hittills. Det betyder delning av vissa växter nästa sommar. Lite småjobb har man ju hela tiden men det är fantastiskt då man ibland får njuta av att lyckas.

Text och bild Siv Snabb

**Fingerborgs-
blomman
Elsie Kelsey.**

**Cornus alba
Elegantissima.**

Hundratals friska BOV-plantor står och väntar på sina nya ägare. Andrea Standertskjöld är en av de frivilliga BOVar som plockar ihop beställningarna.

Här är det duktiga teamet bakom BOV-plantorna: Magnus Björkvall, som driver upp plantorna i sitt växthus i Skomakarböle och Andrea Åberg, som gör upp plantlistorna och ser till att vi får våra beställningar.

Årets BOV-plantor är här!

Blomsterodlingen vännar brukar varje år driva upp egna plantor från frö till sina medlemmar. Fröna väljs så att det ska finnas något spännande och nytt för envar, ettåriga växter och perenner, lättare och mer krävande växter. En stor del av fröerna brukar gro och växa till sig i växthuset innan de ska planteras om i en trädgård, men alltid lyckas det inte. Kom gärna med egna förslag till frölistan! Om fröna kan förväntas gro och hinna nå en hanterbar storlek under våren, tas de ganska säkert med på listan nästa gång.

Beställ plantorna med blanketten på www.blomsterodlingensvanner.org senast **söndagen den 19 januari 2020**. Bekräfta din beställning med mail till andrea.m.berg@gmail.com för säkerhets skull. Du kan också klippa ut plantlistan ur BOV-Bladet, anteckna antalet plantor du önskar i marginalen och skicka listan till Andrea Åberg, Karlborgsvägen 35, 02440 Bobäck.

Plantorna kostar 1,50 €/st. De drivs upp av plantskolan Perenna Björkvall i Skomakarböle i Helsingfors och ska avhämtas **onsdagen den 3 juni kl. 17-19**. Adressen är Halmkärsvägen 4. Reservera kontanter till betalningen!

<i>Vetenskapligt namn</i>	<i>svenska</i>	<i>speciellt</i>	<i>blomfärg</i>	<i>höjd</i>
Achillea millefolium 'Cassis'	rölleka	lång blomning	körsbärsröd	60 cm
Achillea tomentosa 'Golden Fleece'	stenröllika	silverblad, kompakt	guldgul	15 cm
Actaea pachypoda 'Silver Leaf'	vit trolldruva	vita bär, röda stjälkar	vit	60 cm
Alcea rosea, 'Halo' Series, 'Halo Apricot'	stockros	Chilterns bestseller	ljusaprikos med mörkt öga	150-200 cm
Alcea nudiflora	stockros/malva	vild i Kina	enkel gräddvit	60-80 cm
Alcea pallida	klippstockros	enkel	lilarosa	180 cm
Anemonopsis macrophylla f. albiflora 'White Swan'	porslinsanemon	blommar sent	vit	50-60 cm
Anemone multifida rubra (Annabella Deep Pink)	flikanemon	rikblommande	karmindröd	20-30 cm
Aquilegia vulgaris var.stellata plena 'Christa Barlow'	akleja	dubbelblommande	vittoppade lilablå blommor	60-80 cm
Aquilegia canadensis 'Pink Lanterns'	scharlakansakleja	mörka stjälkar	rosa vit	25-30 cm
Aster amellus 'Rudolf Goethe'	brittsommaraster	mattbildande	lavendelblå	50 cm
Astrantia	"Magnus val"			

Campanula lactiflora 'Prichard's Variety'	mjölklocka	prisbelönt sort	växlande vit, rosa, ljusblå	100 cm	
Campanula latifolia var. macrantha "Alba"	hässlelocka	klarar halvskugga	vit	90 cm	
Chelone lyonii 'Pink Temptation'	röd sköldpaddsort	mörka blad	pink	40 cm	
Clematis tangutica 'Radar Love'	gullklematis	klängväxt	gul	200 cm	
Cosmos 'Doubleclick Cranberries'	rosenskära	annuell, dubbel	vinröd	75-100 cm	
Cosmos 'Collarete White'	rosenskära	annuell, halvdubbel	vit	75-100 cm	
Cosmos bipinnatus 'Ruby Red Sensation'	rosenskära	annuell	röd	60-80 cm	
Cosmos 'Rosetta'	rosenskära	annuell	randigt rosavit	75 cm	
Delphinium 'Green Twist'	riddarsporre	halvdubbel	vit med gröna toner	120-160 cm	
Delphinium 'Blue Lace'	riddarsporre	halvdubbel	blå med rosa stänk	120-160 cm	
Delphinium grandiflorum f. compactum 'Light Blue Butterfly'	kinesisk riddarsporre	blommar 1. året	ljusblå	40 cm	
Dianthus caryophyllus, 'King of the Blacks'	trädgårdsnejlika	nästan svart	svartröd	60 cm	
Dendranthema weyrichii	inget sv. namn ex-Chrysanthemum	prästkragelik blomma	rosa	15 cm	
Digitalis purpurea 'Monstrosa'	fingerborgsblomma	stor blomma i toppen	vit eller rosa	120 cm	
Digitalis 'Apricot'	fingerborgsblomma	två-årig, fröspridning	aprikos	100 cm	
Digitalis ferruginea 'Gigantea Gelber Harold'	brun fingerborgsblomma	ståtliga spiror	rostgul	120 cm	
Dracocephalum imberbe	"drakblomma" inget sv. namn	stenparti	gredelinblå	15 cm	
Echinacea 'Cheyenne Spirit'	rödrudbeckia	blommar 1. året	gulorange-röda	50-80 cm	
Echinacea 'Primadonna White'	rödrudbeckia	fjärilsväxt	vit	80 cm	
Echinacea 'Primadonna Deep Pink'	rödrudbeckia	fjärilsväxt	pink	90 cm	
Gentiana augustifolia 'Frei-Hybr'	alpgentiana	stenparti	mörkblå	10 cm	
Gentiana bavarica	inget sv. namn	stenparti	gentianblå	10 cm	
Geranium pratense 'Purple Haze'	ängsnäva	mörka blad	lilarosa	80-100 cm	
Gypsophilia cerastioides	gråslöja	mattbildande	vit med rosa ådring	8 cm	
Iliamna rivularis	bäckmalva	blommar rikligt	rosa	120 cm	
Knautia macedonica 'Midget Mauves'	grekvädd	blommar 1. året	ljuslila	40 cm	
Meconopsis 'Hensol Violet'	blåbergvallmo	störväxt	ljusblå	120-200cm	
Meconopsis betonicifolia var. Alba	blåbergvallmo (vit sort)	utsökt	vit	60-90cm	
Meconopsis betonicifolia 'China Blue'	blåbergvallmo	ljusaste blå av bergvallmona	ljusblå	60 cm	
Meconopsis horridula	taggig bergvallmo	monokarp	medelblå	50 cm	
Meconopsis grandis 'Lingholm'	lila bergvallmo	enkelblommade	ljusblå	100-120	
Primula japonica 'Appleblossom'	japansk viva	blommar i våningar	vit med rött öga	50 cm	
Primula elatior 'Jessica'	trädgårdsviva	mörkbruna blad	vit, gul, orange, röda toner	30 cm	
Primula denticulata 'Rubin Selection'	bollviva	ovanlig färg	röd	30 cm	
Primula beesiana	röd kandelaber viva	blommar i våningar	purpur	40 cm	
Ranunculus acris f. Citrinus	vit smörblomma	väl förgrenad	vit med gul mitt	40 cm	
Rudbeckia hirta 'Cherry Brandy'	sommarrudbeckia	1-årig	mörkröda toner	60 cm	
Silphium mohrii	inget sv. namn	solroslik	ljusgul	160 cm	
Thalictrum delavayi 'Album'	violruta	utsökt	vit	100-120 cm	
Verbena bonariensis	jätteverbena	1-årig svävande fjärilsväxt	blålila	200 cm	

100-åriga Vasa trädgårdsvänner lockar med picknick och plantbyte

Sven-Erik Nygrens vackra trädgård i Oravais med varierande biotoper med vatten, åker och skog garanterar ett rikt fågelliv. Han har varit ordförande för trädgårdsföreningen i tio år och verkar inte ännu ha fått nog.

Jubilerande Trädgårdsodlingens vänner i Wasa blomstrar full av livskraft och spänst. Med 330 medlemmar från Skaftung i söder till Jakobstad i norr hör den till de största trädgårdsföreningarna i Svenskfinland.

- *Plantbytet är vår absolut populäraste verksamhet, berättar föreningen ordförande Sven-Erik Nygren.*

Det är fascinerande att se hur 70-80 bilar fullastade med blommor samlas för att byta växter både vår och höst. Plantorna radas upp bakom bilen, medlemmarna vandrar runt och kollar in godbitarna utan att veta vem som har drivit upp plantorna. Trädgårdsväxter blandas med krukväxter. När deltagarna

har bestämt sig, ställer de sig att bevaka den planta de vill ha. Och på en given signal är fältet fritt och folk kastar sig för att plocka åt sig. Tjugo minuter senare har alla plantor bytt ägare. Vår som höst går det lika livligt till.

- *Det går fort och ibland inte så smärtfritt. En gång var flera medlemmar ute efter samma pionrot. En dam råkade ha en yxa i bilen, den kom fram och klumpen delades itu!*

Intresserar de unga

Speciellt intresserade är de yngre deltagarna som har insett att plantbytdagarna erbjuder ett utmärkt tillfälle att skaffa nya växter gratis. Föreningen har

Intresset för trädgårdsodling har gamla anor i svenska Österbotten. Här är några entusiaster samlade för att fira trädgårdsmästare K.H.Käcks 60-årsdag vid Gustavsro i Dragnäsbeck där Wasa trädgårdsvänners första stadgar också hade godkänts.

samtidigt fått ett välkommet tillskott av nya medlemmar som har visat sig vara glädjande aktiva.

Gemensam picknick är en ny grej för Vasaföreningen. Upp till fyra gånger per säsong samlas man för att umgås i en trädgård eller i en park, och har med sig egen matkorg. Platsen kan gärna vara ett ovanligare besöksmål, där det kanske inte finns så mycket växter att se.

Mer än växter

- *Vi vill också träffa varandra och prata, säger Sven-Erik Nygren. Under de senaste åren har man betonat betydelsen av den sociala samvaron och gett den mera utrymme. Det är också viktigt att bredda programmet under resor och exkursioner. Man orkar inte med bara växter hela tiden, det måste rymmas med lite annan kultur, säger han.*

Faktakunskaper får trädgårdsvännerna sig till godo i form av expertföredrag under medlemsmötena. I somras firades det första seklet med dubbla fester, en välbesökt tillställning på Ritz för allmänheten och en festmiddag för medlemmarna på kvällen.

Precis som de andra gamla trädgårdsföreningarna var det professionella trädgårdsodlare som var de drivande krafterna när Vasaföreningen kom till. Men trädgårdsmästarna som tog initiativet var måna om att verksamheten från första början "skulle ställas på en bred bas så att icke allenast fackmän utan även andra för trädgårdsodling intresserade personer skulle få tillträde".

Trädgårdsodlingens Vänner i Wasa gratuleras till 100-årsjubileet av BOVarnas ordförande Inger Kullberg.

- I dag består föreningen nästan uteslutande av amatörer, berättar Sven-Erik Nygren, ordförande sen tio år tillbaka och själv allt annat än trädgårdsmästare till yrket. Som ung gick han till sjöss, blev telegrafist och småningom ingenjör och företagsledare. Sen ungefär tjugo år tillbaka har han sina rötter djupt i den österbottniska jorden på sommarstället i Komossa i Oravais. Där har han byggt upp en unik trädgård som erbjuder besökaren både rariteter och rofyllda oaser.

Text och bild: Eva Vikstedt

De rätt nyligen påbörjade picknickkvällarna har blivit fullträffar för Vasaföreningen. BOVarna Marita Rosengren och Carita Tamelander fick ett smakprov på hur de går till under ett besök i Mikael Luthers rosenrädgård.

BOVar i Österbotten: Rosor och gamla örter

Plantutbudet i Lepplax blev oemotståndligt för Lilga Kovanko. Olga Terskij och Brita Svartström avvaktar.

Vi började i Närpes med tomatglass, fortsatte med ett besök hos prostinnan Aspegren och avslutade äppelträd i Jockis. Årets BOV-resa gick mot nordväst, till Vasa och Jakobstad.

Intresset för trädgårdsodling är stort i Österbotten. Det märks i de välskötta och artrika parkerna men framför allt i de privata trädgårdarna.

Det första trädgårdsstoppet blev hos Mikael Luther i Solf. Hans rosengård ligger granne med museibyn i Stundars. Trots att vi redan var inne i augusti var rosornas blomning ingalunda över, tvärtom. Närmare trehundra av gårdens rosor stod ännu i blom.

- *Många tror att man inte kan odla rosor så här långt norrut, i zon 3. Men*

jag ville pröva och struntade i zoner. Sen dess har jag inte blivit frisk!

Mikael Luthers "galenskap" har suttit i ordentligt. Det började med att han planterade några rosor han hade med sig vid flyttningen. Sen fortsatte han med att pröva med nya. Under tjugo år har rosengården fått växa, småningom växte den till och med ut över sina

BOVarna guidades av självaste prostinnan på Rosenlund.

breddar. Luthers rosor finns numera också på granntomten, som kommunen äger och Luther sköter. - *En win-win-situation.*

I dag finns det minst 500 olika rossorter i trädgården, främst gammaldags och moderna buskrosor, vildrosor, kanadensiska rosor och historiska äldre rosor. Till och med rabattrosor finns det, motstridigt nog.

- *Rabattrosorna vet att jag inte tycker om dem och då tycker de inte om mig heller.*

Utmaningen är att klara övervintringen när det ibland är snöfritt och marken tinar upp och fryser till om vartannat. Luthers lösning är att odla allt i högbänk. Den ska slutta så mycket att vattnet rinner bort innan marken fryser. Rosorna ska täckas och skyddas ordentligt. Hästgödsel är det som gäller i den här trädgården – uppblandad med halm, inte spån – och vattentillförseln är garanterad av en rejäl borrhunn.

bland blommande liljor och doftande flox. Med kaffestund med munkar i den hemtrevliga gäststugan.

Jakobstad bjöd på två sevärigheter för trädgårdsentusiaster, Skolträdgården och Rosenlund. Skolträdgården planerades i tiderna av en BOV, dvs trädgårdsarkitekt Bengt Schalin, i olika arkitektoniska och botaniska avdelningar. Avsikten var att den skulle fungera som ett stöd för undervisningen i Realläroverket.

I Rosenlund tog prosten och prostinnan Aspegren själva emot och visade BOVarna runt i sin 1700-talsträdgård. Aspegren var en ivrig anhängare av nya idéer för lantbruket och introducerade både potatis och äpplen i Österbotten. I dag är trädgården återskapad och bjuder på allt från medicinalörter och nyttoväxter till fruktträd och prydnadsväxter.

Plantor i bussen

Två välförsedda plantskolor blev det också tid för under årets medlemsresa,

Liljor och flox

Lördag förmiddag avnjöts i Sven-Erik Nygrens fridfulla trädgård i Komossa

Lisen Granberg, Ann-Marie Estlander och Marga Brunila på väg in i ett hav av stånds, flox, stormhatt och sparris i Oravais.

Syd-Österbottens plantskola i Pörtom och Blomqvists plantskola i Lepplax. Och än en gång fick vi konstatera att ingen buss tycks ha ett tillräckligt stort bagageutrymme när BOVarna är ute och shoppar!

På återresan hann vi ännu med kortare besök i Lappo i Älvdalens turismträdgård (Jokilaakson matkailupuutarha), Wendlas trädgård och Jockis herrgårds-park och med det var BOV-resenärernas trädgårdskvot full för den här gången. Resan hade arrangerats av Margareta Hägg.

Text och bild: Eva Vikstedt

Carita Lehtonen i Mikael Luthers rosenträdgård.

Corinna Nordgren hälsar BOVarna välkomna på besök.

Gräsmattorna har blivit vanligare och större, i början var de faktiskt förbjudna. Hagtornshäckarna har blivit färre, aronian populärare. Växthus på tomten är inte längre ovanligt. För hundra år sen var stugorna omålade eller ljusa, numera är det rött och gult som gäller. Hus har rivits, andra har blivit större.

”Takapåsa” är Brunakärrens egen specialitet, en tillbyggnad på baksidan. Invånaren äger huset, lotten som huset står på ägs av staden och arrenderas av husägaren. Men högst 25 m² yta under tak får det finnas på tomten. Och trots att man varken har egen toalett eller rinnande vatten året om, är stugorna eftertraktade. Den som är intresserad får lov att hålla ett öga på anslagstavlan i koloniträdgården eller förlita sig på djungeltelegrafan.

EV.

Det blev nästan trångt när BOVarna trampade in i täpporna i Brunakärr.

En mild junikväll tågade en rad BOVar på 100-årskalas till Brunakärr. Ett år försenade, visserligen, men desto nöjdare över att få se sig omkring, avnjuta en kopp te och höra Ann-Mari Estlander och Camilla Rosengren berätta om koloniträdgårdens tillkomst och historia.

Finlands äldsta koloniträdgård ligger inklämd mellan en bussdepå, en bensinmack, en hamburgerrestaurang och Mannerheimvägen. Ett osannolikt ställe för en lustgård – men innanför staketet försvinner både trafikbuller och avgaser. Doftande syrener och blommande äppelträd möter besökaren som kliver in på Tulpan-, Pion- eller Ebba Blomsstigen. De 114 stugornas små täppor är en gammaldags idyll där tiden verkar ha stått stilla.

Men visst har mycket förändrats under de hundra år som gått, intygar våra värddar.

**Annebergs formbundna
paradsträdgård vetter mot
Tavastvägen.**

Anneberg – Tavastvägens pärla

Bara ett stenkast från den brusande Tavastvägen ligger en av huvudstadsregionens bäst bevarade gröna hemligheter, nämligen villa Anneberg.

Ett drygt trettiotal BOVar trotsade regnet och besökte trädgården i september. Som vår guide fungerade Birgitta Rossing.

Anneberg bjuder på fina planteringar med formbundna rabatter, temaodlingar och unika syrensamlingar. Dessutom har platsen en intressant historia. I början av 1800-talet fick affärs-
mannen Gustaf Otto Wasenius arrendera marken vid Östra Chausseen av den nyblivna huvudstaden i utbyte mot att snygga upp omgivningarna vid stadens infart och bygga en mur.

Wasenius byggde en sommarvilla men var också intresserad grönsaksodling och boskapsskötsel. Lassvis med jord fraktades till det 13 hektar stora området, ekar och björkar planterades, t.o.m. en damm med blodiglar byggdes. En formbunden terrasserad trädgård anlades mot havsviken i öster.

Men staden växte och Arabias arbetare behövde bostäder vid Vanda ås mynning. Den siste Wasenius som bodde i huset, Gustaf Ottos barnbarn Leonard, drömde om att göra Anneberg till en öppen park för invånarna i omgivningen. Så gick det ändå inte. Staden tog över Anneberg år 1938. Villan blev barnhem och hyresbostäder och marken arrenderades ut. Trädgården växte igen och det fanns

planer på att bygga höghus på det som fanns kvar av tomten.

År 2000 började Annebergs framtid se ljusare ut. Efter en seg kamp lyckades en medborgarrörelse sätta stopp för exploateringen av Anneberg. Nyttoväxtföreningen fick köpa villan och arrendera odlingsmarken. Stadens grönavdelning tog över ansvaret för parken. Föreningen Villa Annebergs vänner r.f. har hand om verksamheten i villan som innefattar seminarier, plantförsäljning och kafé. Programmet hittar du på föreningens Facebook-sida och via <https://hyotykasviyhdistys.fi/annala/>

EV.

**Angela Nymalm vid Annebergs
rabatt av ringblomma, färgkulla
och luktärt.**

BOVar kring minnesstenen över Gustaf Otto och Anna Wasenius.

Mycket omtyckt i Norge är fyndrosen 'Hurdal', Villosagruppen.

Svenska 'Irma' är en modern kontinuerligt blommande buskros.

Rosor så in i Norden

Kyrkslätt har fått en nordisk rosenrabatt. Den första plantorna kom på plats i höstas med Finska rosensällskapets hjälp.

Rabatten som finns i formträdgården på Wohls gårds marker kommer att innehålla 10 rosor från varje nordiskt land. Bland de drivande krafterna finns Inger Kullberg, BOVarnas avgående ordförande, som berättade om projektet på medlemsmötet i oktober.

Idén om en nordisk rosengård i varje nordiskt land föddes redan för åtta år sen. Också de övriga länderna har fått sina rosarier vid det här laget. Sparbanksstiftelsen har bekostat projektet i Kyrkslätt.

Rosengården ligger skyddat av en stenmur mot sjösidan nedanför Wohls karaktärshus. Området där rosorna ska växa mäter 17 x 21 meter och har genomgått grundliga förberedelser. Marken har dränerats och täckts med markduk. Rosorna planterades i 60 cm djup sand.

Rosorna gödslas med gräsklipp och skyddas med eklöv till hösten. Hela området har ingärdats med staket av lärk och metallnät att hålla sork, harar och rådjur borta.

Rosengården på Wohls gård kommer att vara öppen för allmänheten.

Text: EV. Bild: Inger Kullberg

'Lovisa' är en lågvuxen riktblommande spinosissima från Island.

Höstens rosenplantering på Wohls.

Stoppa trädgårdsrymlingen!

- *Låt inte dina trädgårdsväxter förvildas, dumpa inte trädgårdsavfall i naturen.*

Den uppmaningen kommer från Terhi Rytteri på Finlands Miljöcentral. Hon följer med växter och biotoper som hotas av främmande arter. Om en trädgårdsväxt börjar bete sig som ogräs är det dags att reagera. Utrota den eller klipp bort blomställningarna innan den sätter frö.

Växtsäsongen i Finland har blivit 10 dagar längre på trettio år. Ett varmare klimat betyder gynnsammare förhållanden för gamla bekanta trädgårdsväxter. I södra Sverige sprider sig den allergiframkallande malörtsambrosian, som redan har

påträffats hos oss. I Estland kan man se hur gullriset har rymt ut i naturen. Samma utveckling hotar i Finland.

Den omtalade EU-listan över förbjudna växter innehåller tre jättelikor, jättebalsamin och skunkkalla. Ytterligare följande växter får varken importeras, säljas, marknadsföras eller släppas ut i miljön i Finland: sandlupin, blomsterlupin, hampstånds, jätteslide, vattenpest, vresros, apelsinbalsamin.

Det är vresrosen som får känslorna att svalla.

- *Varför ska vi trädgårdsodlare riva bort rosen när den växer vid varje väggkant över hela landet? frågades på BOV-mötet i november.*

Det enkla svaret är förstås att ett missförhållande inte ursäktar ett annat. Men faktum är att vresrosen inte fanns för hundra år sen, allra minst i skärgården, där den nu håller på att döda den ursprungliga strandväxtligheten.

- *Vresrosfröet tål 40 dygn i saltvatten, växten är seg, saknar sjukdomar och skadeinsekter, sprids med såväl rötssystem som frö, upp till 200 km. Många förädlade sorters frön gror lika villigt som den vanliga.*

Det är ingen enkel operation att bekämpa vresros. Effektivast är att gräva upp den på minst 50 cm djup och upprepa processen i flera år. Terhi Rytteri har också goda erfarenheter av förtvining. Klipp bort de gröna kvistarna tre gånger per växtsäsong i tre års tid. Då förtvinar den småningom bort. Enligt Terhi Rytteri förs förhandlingar med Trafikledsverket om vresrosläget.

- *Men nypon är goda och nyttiga, koka te, uppmanade en optimistisk BOV som uppmantran i en till synes tröstlös situation.*

Mer information om de främmande arterna hittar du här <https://www.vieraslajt.fi/>

Text och bild: Eva Vikstedt

Årets BOV

är en hederstitel för en medlem som har utmärkt sig under det gångna året. Titeln går denna gång till Birgitta Jakas, Gittan, vår alltid lika effektiva och duktiga värdinna. Det är Gittan som har varit först på plats för att låsa upp och ställa i ordning i Bragesalen, hon har bakat bröd och skaffat tilltugg till teet, dukat bord och plockat undan. Tack Gittan, och Grattis!

Bibliotekarierna har ordet:

BOV-bibliotekarien Marita Rosengren.

Alla böcker är nu registrerade och bokskåpet är helt i ordning. Nu önskar vi att ni lånar så mycket som möjligt. Vi har faktiskt väldigt fina och nyttiga böcker!

Kolla hemma i listan vilka böcker som intresserar. BOV-bibliotekets senaste bokförteckning finns i BOV-Bladet nr 46. De är uppställda i alfabetisk ordning enligt titel i hyllan precis som i listan, tag ut böckerna och anteckna dem i lånehäftet.

Om ni har problem så kan ni fråga oss eller kolla listan på bokskåpsdörren.

HA SÅ TREVLIGT.

Lästips: Mossigt

Boken om mossor lär oss hur vi kan artbestämna mossor, hur vi plockar och odlar och använder olika mossor t.ex. till att skapa konstverk i kärl av glas och keramik.

Här finns stämningsfulla fotografier från världens finaste mossträdgårdar och från våra egna skogar.

Vi får en massa tips om hur vi hanterar mossorna både inomhus och utomhus och om hurudana redskap vi kan behöva.

Marita Rosengren

Vyer från Wij trädgård, fotograferade av Anitta Valtonen.

BOV-resa till Sverige

BOV-resan 2020 kommer att gå till Gävle-trakten i Sverige. Vi ska bland annat besöka Wij-trädgårdarna, kända som ett unikt centrum för nordisk trädgårdskultur med en Rosenträdgård, en Örtagård, en Köksträdgård och en Studenternas trädgård. Resan är planerad till vecka 28 dvs början av juli. Vi reser med färja till Stockholm och fortsätter i buss med två övernattningsnätter i Sverige. Vi återkommer med mer information om reseprogrammet, priser och anmälningar på vår hemsida och på våra följande månadsmöten.

Nyförvärv i biblioteket:

Det gröna arvet Jakobstads historiska parker. (Nr 217, Klass 1)
Living with Airplants. Johanna Vireaho, Annabelle Antas. (212,8)
Mossa. Från skog till trädgård. Ulrica Nordström. (215,6)
Oldemors potteplante. Budde Christensen. (214,8)
Stugor, täppor, och kolonister i 100 år. Sigbritt Backman. (213,1)
Trädgårdsodlingens vänner i Wasa anno 1919-. Sven-Erik Nygren. (216,1).

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI48 4055 1820 0972 14	BIC HELSEFIHH
Saaja Mottagare	Blomsterodlingens Vänner i Finland rf	Medlemsavgift 2020
TILISIIRTO. GIERING Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress	<Förnamn> <Släktnamn> <Adress> <Postnummer> <Ort>	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenumero Ref. nr REFERENSNUMRET FRÅN POSTNINGSDRESSEN
Tilittä nro Från konto nr		Eräpäivä Förfallodag
		Euro 25,00 €

Medlemsavgiften 2020

Dags igen att betala medlemsavgiften till Blomsterodlingens vänner! Summan är densamma som tidigare, 25€. Kom ihåg ditt personliga referensnummer, som finns på adresslappen här ovanför. Det gör kassörens arbete lättare och sparar kostnader. Föreningens bankkonto: Aktia FI4840551820097214.

Vårens program

- 15.1. Pioner. Leena Liljestrand från Svenska Pionsällskapet.
- 19.2. Vårmöte. Inhemsk plantskolverksamhet. Mikaela Suoniemi från Grönbacka plantskola i Ingå <http://gronbacka.fi>
- 18.3. Hortensia. Trädgårdsmästare Olli Wuokko.
- 15.4. Pelargoner. BOVarnas egen expert Marina Korkman.
- 16.5. Överbydagen.
- 3.6. Avhämtning av BOV-plantor.
- 5.7. Temadagen Öppna Trädgårdar www.oppnatradgardar.fi

Månadsmötena hålls i Brages festsal, Kaserngatan 28. Biblioteket öppnar kl. 18.00 och vi börjar med att dricka te. Kvällens möteshandlingar och föredrag följer kl.18.30.

Alla trädgårdsintresserade är välkomna till BOVarna. Vi är verksamma på svenska och verkar i huvudstadsregionen. Du kan bli medlem genom att fylla i ett formulär på webben: www.blomsterodlingensvanner.org/medlemskap-jasenyy/ eller kontakta vår sekreterare, se sid 2.

Följ med
föreningens
verksamhet
på Facebook
[www.facebook.com/
blomsterodlingensvanner](http://www.facebook.com/blomsterodlingensvanner)

